

LIETUVOS
POLITINIŲ
KALINIŲ IR
TREMTINIŲ SAJUNGOS
SAVAITRAŠTIS

TREMTINYS

2002 m. lapkričio 14 d. Nr. 46 (524) Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

LPKTS tarybos konferencija

Ji įvyko lapkričio 9 dieną. Prieš prasidedant oficialiajai daliai įvyko ma-loni procedūra - įteiktas apdovanojimas ir pasveikinta jubiliatė. LPKTS III laipsnio žymeniu "Už nuopelnus Lietuvai" apdovanota LPKTS Radviliškio sk. narė A.Kuodzevičienė, jubliejaus proga pasveikinta LPKTS Vil-kijos sk. pirmininkė G.Lelešienė. Sveikinimo žodį tarė LPKTS pirmi-ninkas P.Jakučionis.

Konferencijai pirmininkavo R.Pa-plauskas, Č.Dirkė ir J.Marcinkevičienė. Apie valdybos darbą per laikotarpį nuo paskutinės konferencijos pranešimą pa-darė LPKTS valdybos pirmininko pav. J.Marcinkevičienė. Ji paminėjo, jog pas-arybų valdybos posėdžių metu pagrindi-nis klausimas buvo pasirengimo savi-valdybių tarybų rinkimams eiga ir deta-lus aptarimas. Pranešėja informavo apie įvykusį išplėstinį vyriausiojo rin-kimų štabo posėdį - į jį buvo pakviesti tie savivaldybių tarybų nariai, kurie iš-rinkti nuo LPKTS, komentavo įvykusias apskričių rinkimų konferencijas, svarbiausias politines akcijas bei rengi-nius.

Pranešimą politiniais ir organizaci-niais klausimais padarė LPKTS pirmi-ninkas P.Jakučionis. Jis kvietė būsi-muosius kandidatus į savivaldybių ta-rybas būti aktyvius, pasinaudoti žiniasklaidos paslaugomis, bendrauti su rinkėjais. "Šiuose rinkimuose sėkmę lems kandidatų populiarumas, jų, kaip

asmenybių, vertinimas, - sakė P.Jaku-čionis. - LPKTS svarbesniais laiko savi-valdybių tarybų nei prezidento rinki-mus. Kiekvieno išrinkto tarybos nario atsakomybė už priimamus sprendimus bei jų įgyvendinimą yra ir jo asmeninė atsakomybė. O mūsų deleguoti ir išrinkti savivaldybių tarybų nariai pareikalau-s vardinio balsavimo dėl kiekvieno svar-baus sprendimo."

Konferencija patvirtino kandidatų į savivaldybių tarybas sąrašus ir apygardų rinkimų komisijų atstovus. Rinki-muose atskiru sąrašu dalyvaus 15 sky-rių, 9 skyriai sudarė koaliciją su dešinio-siomis partijomis, bendrame sąraše rin-kimuose dalyvaus 23 skyriai. Procedū-riniais rinkimų organizavimo klausimais kalbėjo atstovas nuo LPKTS Vyriausio-joje rinkimų komisijoje P.Gvazdauskas. Detaliai aptarta rinkimų strategija ir tak-tika. Šiais klausimais kalbėjo LPKTS skyrių pirmininkai, apskričių koordina-toriai. Patvirtinti LPKTS Garbės teismo nuostatai.

Priimtos rezoliucijos dėl Čečėnijos at-stovybės Vilniuje, dėl valstybinių pen-sijų mokėjimo sribams ir NKVD dar-buotojams, dėl paminklo Lietuvos par-tizanams Marijampolėje ir dėl Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos ty-rimo centro prioritetų.

Mūsų inf.

Nuotr. LPKTS III laipsnio žymuo "Už nuopelnus Lietuvai" įteikiamas A.Kuo-dzevičienei

Susitikimas "Tomsko lietuvačių studentija - 2002"

Rugsėjo pabaigoje Šiau-lių pedagoginiame universi-tete įvyko Tomske, Krasno-jarske, Irkutske, Barnaule ir kituose Sibiro miestuose bai-gusių aukštasis mokyklas lietuvių tremtinių susitiki-mas, pavadintas "Tomsko lie-tuvačių studentija - 2002".

Prisiminėme mūsų sie-

kus, priežastis ir sąlygas, per-gales ir pralaimėjimus. Ta-čiau svarbiausia tai, jog kiek-vienas tremtinys atkakliai sie-kė mokslo, nes tvirtai tikėjo, kad grįš į Lietuvą ir padės jai savo žiniomis, sugebėjimais. Susitikime nutarta išleisti knygą apie tremtinių vaikus, siekusius mokslo Sibire. Jau

parinktas ir pavadinimas - "Sibiro Alma Mater".

Kviečiame visus, kurie mokėsi Sibiro miestuose, iki 2003 vasario 1 d. siųsti me-džiagą būsimai knygai. Va-sario mėnesį bus nuspręsta, kada knyga bus išleista ir kiek ji kainuos.

Prisidėkime prie šios kny-

gos leidimo, neužmirškime į Amžinybę išėjusių savo draugų.

Informacija Šiauliuose tel. (8-41) 390115, mob. (8-612) 62837. Laiškus siųs-ti R.Baltučiui, Rasos 22-49, Šiauliai.

Romualdas BALTUTIS
Nuotr. Sibiro studentai su-sitikimo metu

Aktualijos

■ Gausėja prezidento rinki-muose dalyvausiančių kan-didatų gretos. Vyriausioji rin-kimų komisija užregistravo dar keturis kandidatus - R.Pa-ksą, V.Šustauską, R.Dagį ir V.Matulevičių.

■ Seimo Antikorupcijos kom-isisijos narys socialliberalas G.Jakavonis pažeidė Seimo Statutą - nenusišalino komi-sijos posėdyje nuo klausimo, susijusio su "VP Market" sandoriais, svarstymo ir bal-savimo.

■ Vidaus reikalų ministras J.Bernatoniš Seimo plenari-niame posėdyje atmetė kalti-nimus, jog praeityje galėjo sukelti viešųjų ir privačiųjų interesų konfliktą dėl žmo-nos paskolos grąžinimo. Ži-niasklaida teigia, jog Vaka-rų pramonės ir finansų kor-poracija, susijusi su bendrove "Itilija", 1996 metais apmokėjo bankrutavusiam Vakarų bankui Vilmos Ber-natonišienės paimtos pasko-los dalį - 163 tūkst. Lt.

■ Įvykus šalies Prezidento V.Adamkaus ir "Jukos RM" viceprezidento M.Brudno su-sitikimui, kurio metu buvo aptarta koncerno "Mažeikių nafta" veikla 2003 metais, "Jukos" atstovai teigė, jog pasirengę sumažinti "Mažeikių naftos" nuostolius, tačiau tam būtina atlikti skubią įmo-nės modernizaciją.

■ Didysis Kaliningrado kompromisas - taip apiben-drina užsienio spauda Briu-selyje įvykusio ES ir Rusijos viršūnių susitikimo rezulta-tus. Priimtas bendras Rusijos Federacijos ir ES pareiškimas dėl tranzito tarp Kaliningra-do srities ir likusios Rusijos Federacijos teritorijos. Lietu-va privalės iki 2003 m. liepos 1d. išduoti supaprastintus tranzito dokumentus.

■ Jungtinių Tautų Vyriausio-jo pabėgėlių reikalų komi-saro biuras pareiškė susirūpi-nimą dėl to, kad pažeisdami Lietuvos įstatymus ir tarptau-tines konvencijas neįsileido į šalį ir sugrąžino į Baltarusiją dvi čečėnų grupes, ketinusias prašyti politinio prieglobsčio Lietuvoje.

■ Gavus informacijos apie galimą teroristinį išpuolį, Vil-niuje sustiprinta JAV ir kai kurių kitų užsienio valstybių ambasadų apsauga ir atidžiau tikrinami į Klaipėdą atplau-kiantys laivai.

Nuo ilgametės patirties neįmanoma atsiriboti

Rusijos prezidentas V.Putinas drūčiai pyktelėjo, kai prancūzų laikraščio "Le Monde" korespondentas paklausė svečio, ar šis likviduodamas Čečėnijoje teroristus nesirengia taip pat likviduoti ir civilių gyventojų? Prezidento atsakymas buvo stulbinančiai atviras ir vienu išskirtiniu atveju pamokantis. Apie jį Vakarų, o ir mūsų politikai linkę patylėti. Politikos komentatoriai jau seniai pastebėjo Putino apskrumą politikoje ir gebėjimą išspausti naudos Rusijai iš rugsėjo 11-osios tragedijos – būtent Čečėnijoje vykdomą genocidą pridengti kovos su tarptautiniu terorizmu šūkiu.

Bet ši kartą kalba ne apie tai. Suirzusio prezidento atsakymai apie čečėnų tariamą nusiteikimą "žudyti visus, kurie nėra musulmonai", "subtilaus" humoro blykstelėjimas pasiūlant korespondentui "apsipjaustyti Mask-

voje", anksčiau mestas reikalavimas čečėnų laisvės kovotojus, jo žodžiais tariant – teroristus, "murkdyti išvietėje" (*močitj v sortire – rus.*) rodo esant be galo svarbų reiškinį: čekistų humoras ir žargonas gana sėkmingai pritaikomi ir tarptautinės diplomatijos kalboje. Čekistų patyrimas ir stereotipai nesunyko.

Lietuva tos patirties nepamiršo – Laisvės kovose žuvusių kovotojų kūnai buvo metami ir į išvietes. Rusijos prezidentas vartoja tą patį žargoną, kurį praktikavo Lietuvoje enkavėdistai, stribai, kolabo-

rantai. Tarnyba KGB struktūrose uždeda neišdildomą antspaudą. Tai buvo pasakyta konferencijoje, kurioje dalyvavo Europos Sąjungos viršūnių atstovai iš 15 šalių. A.a. rašytojas R.Gavelis rašė: "Jeigu žmogus visą sąmoningą gyvenimą tarnavo vienam centrui, jis jau psichologiškai nebegali nuo tos tarnystės atsiriboti."

Ar tai nerodo, kad Lietuvos pasirinkimas į Vakarų buvo gyvybiškai svarbus ir vienintelis būdas išsaugoti atkurtą Nepriklausomybę?

Edmundas SIMANAITIS

Sveikiname

Jubiliejaus proga nuoširdžiai sveikiname LPKTS tarybos pirmininkę Vandą BRIEDIENĘ. Linkime stiprios sveikatos, laimės, geros kloties visuose darbuose.

LPKTS valdyba

Ingrida VĖGELYTĖ

Žinios iš Seimo

Žemdirbiai vėl "pamokė" politikus

Trečiadienį Seimą sukrėtė skandalas – Seimo Kaimo reikalų komiteto ir Žemės ūkio rūmų organizuota konferencija, kurioje turėjo būti svarstomi kitų metų biudžeto klausimai, liečiantys žemės ūkio asignavimus, baigėsi vos tik prasidėjusi. Žemdirbiai į konferenciją suvažiavo iš visos Lietuvos. Žemės ūkio rūmų pirmininkas Jonas Ramonas konferenciją salėje pareikalavo pakelti rankas Seimo narius, išrinktus vienmandatėse apygardose. Iš 71 tokiu būdu išrinkto Seimo nario salėje, be Kaimo reikalų komiteto, tebuvo 4 parlamentarai. J.Ramonas paskelbė 20 minučių pertrauką ir išėjo gerti kavos. Jis tikėjosi, kad per tą laiką į konferenciją susirinks bent 40 Seimo narių. Deja, per tą laiką daigiau Seimo narių į konferenciją neatvyko. Supykęs, kad parlamentarai nesugeba net iš kabinėtų išeiti susitikti su į Seimą atvykusiais žemdirbiais, J.Ramonas paskelbė konferenciją neįvyksiant. Nors buvo pasipiktinusių ir Seimas dar geroką pusdienį šurmuliavo nuo įsiaišdrinusių žemdirbių balsų, J.Ramonas nesirengė aktualiais klausimais, kuriuos turės nuspręsti Seimas, diskutuoti su Kaimo reikalų komitetu, nes jų nuomonės sutampančios, o sprendimus priimanti Seimo dauguma. Ir iš tiesų buvo teisus. Bežaisdami savo politinius žaidimus parlamentarai dažnai visiškai nutilsta nuo žemiškų problemų ir savo sąžinės ir balsuoja taip, kaip partijos lyderiai nutaria.

Trečiadienį žemdirbiai apeliavo į Seimo narius kaip į žmones, atstovaujančius Lietuvos piliečių interesams, ir nesitaikstė su Seime

nusistovėjusia tvarka bei darbotvarkėmis. Parlamentarai, įpusėję kadenciją ir jau pripratę prie tam tikros rutinos, tikriausiai buvo gerokai sukrėsti gavę tokią pamoką iš bene aktyviausios Lietuvos visuomenės grupės – žemdirbių. Ne veltui padėti gelbėti mėgino Seimo pirmininko pavaduotojas Vytenis Andriukaitis. Deja, jo nuomonė, neva žemdirbiai žaidžia "tam tikrus politinius žaidimus", tik dar kartą įrodė, kad dauguma Seimą valdančių politikų atpažįsta tik politinius žaidimus, o patį atstovavimo žmonėms principą yra saugiai tam kartui padėję ant dulkėtos lentynos.

Po šio eilinio žemdirbių demaršo Seimo reitingai visuomenėje turėtų dar labiau smukti. O ir patys žemdirbiai, lyg ir paskelbę karą išlepusiems politikams, tik laimėjo. Trečiadienį konferencijai neįvykus net keli šimtai žemdirbių noriai bendravo su žurnalistais, dėstė savo požiūrį ir nuomones. Tad politikai niekur nuo žemės ūkio klausimų sprendimo nepabėgs – ryte atsivertę laikraščius vėl bus priversti sugrįžti prie šių klausimų. Bėlika šio visuomeninio žemdirbių aktyvumo palinkėti ir kitoms visuomenės grupėms.

Kitas sustojimas – NATO

Šią, kaip ir praėjusią, savaitę politikai Seime rengiasi NATO viršūnių Prahoje susitikimui, kuris turėtų įvykti lapkričio 22 d. ir kur Lietuva turėtų būti pakviesta tapti Aljanso nare. Seime jau planuojamos iškilmės, jei tokį pakvietimą Lietuva gautų. Šios iškilmės turėtų vainikuoti tikrai sunkų ir didelį politikų darbą, jų pastangas siekiant narystės NATO. Taip pat planuo-

jamas ir JAV prezidento Dž.Bušo vizitas į Lietuvą iškart po to, kai būsime pakviesti į Aljansą.

Nors pastarieji Rusijos veiksmai prieš terorizmu apkaltintą visą čečėnų tautą dar kartą primena lietuviams, kokioje kaimynystėje gyvename ir koks būtinas Lietuvos siekis tapti kolektyvinio saugumo bloko nare, NATO skeptikai nenusileidžia ir toliau dirba savo "darbelius". NATO skeptikai su buvusiu Vilniaus universiteto rektoriumi Rolandu Pavilioniu priešaky parašus, kad būtų surengtas referendumas, renka Akropolyje – viename didžiausių ir populiariausių prekybos megapolių Vilniuje, kur ne tik siūloma visokiausių pramogų, bet ir prekių. Pastaruoju metu Akropolis tapo ypatingu sostinės gyventojų ir jos svečių traukos centru. Čia atvyksta apsidairyti net užsienio valstybių oficialios delegacijos. Nekalbant jau apie tuos, kurie suguža paspoksoti į realybės šou – "Akvariumą", kuriame su visomis smulkmenomis galima stebėti gyvenančius jaunos žmones.

Pasak žiniasklaidos, Akropolyje R.Pavilionio žmonės įsirengė specialų punktą rinkti parašus, bet sekasi jiems prastai. NATO skeptikai visą laiką mėgina pasinaudoti ir garbingu buvusių politikų kalinių ir tremtinių statusu savo naudai. Jau skelbiant pirmąją iniciatyvinę grupę sudėti, NATO skeptikais buvo minimos "įvairios visuomenės grupės, pradedant politiniu kaliniu, baigiant Radviliškio mokytoja". Vilniuje, Akropolyje, parašus prieš NATO taip pat renka "tremtinių" Stasiu prisistatęs buvęs LDDP Vyriausybės aparato darbuotojas Stasys Stunguryš. Jis tikina žmones, kad 2 proc. BVP skirti kariuomenei yra labai daug. Geriau būtų tuos pinigus išleisti kitur.

(keliami į 3 psl.)

Laiko pulsas

■ Europos šalių lyderiai ir Rusijos prezidentas V.Putinas Briuselyje sukirto rankomis dėl Rusijos gyventojų tranzito per Lietuvos teritoriją iš Kaliningrado srities į pagrindinę Rusijos dalį ir iš jos. Aukščiausio lygio susitikimui pirmininkavęs Danijos premjeras A.F.Rasmussen pažymėjo, kad pasiektas susitarimas atsižvelgia į Rusijos gyventojų tranzito reikmes, Lietuvos suverenumą ir Europos Sąjungos interesus. Belgijos sostinėje pasiektais susitarimais labai patenkintas V.Putinas. Jis pažymėjo, kad pasiektas visoms pusėms naudingas kompromisas. Rusija susitarimus, pasiektus Briuselyje, įvardija kaip tarpinius pasiekimus. Jos galutinis tikslas – bevizis susisiekimas tarp Rusijos ir Europos Sąjungos. Atrodo, jog iki pilnos laimės Briuselio sutarties dalyviams tik trūksta, kad kuo greičiau šiems susitarimams pritarų ir Lietuva. Mat mūsų šalis jau yra baigusi derybas su ES dėl transporto skyriaus ir be mūsų sutikimo nieko negalima pakeisti. Lietuva vykdydama įsipareigojimus ES yra nusprendusi nuo kitų metų pradžios panaikinti vizų lengvatas Rusijos piliečiams, vykstantiems per šalies teritoriją į Kaliningrado sritį ir iš jos, o nuo liepos 1 d. ši lengvata naikinama ir Kaliningrado srities gyventojams. Briuselis, nuolaidžiaudamas Maskvai, siūlo Lietuvai nuo kitų metų pradžios iki liepos mėnesio taikyti to paties tranzito tvarką, kad nenutrūktų susisiekimas traukiniais tarp Kaliningrado srities ir likusios Rusijos dalies. Realiai – palikti dabartinį galiojantį bevizį režimą. Nuo kitų metų liepos mėn. siūloma įvesti dviejų tipų palengvinto tranzito dokumentus: daugkartines vizas, išduodamas Lietuvos konsulatuose Rusijoje, ir vienkartinę, kurias Rusijos gyventojai galės įsigyti kelionių agentūrose ar geležinkelio kasose. Praktiškai eilinėms Rusijos kasininkėms bus suteikta teisė reguliuoti savo piliečių srautus per svetimos šalies teritoriją. Įdomu, kur čia Briuselio suokalbčio dalyviai išvelgia Lietuvos suverenumą? Tai dar ne visos Europos Sąjungos nuolaidos Rusijai. Iki 2004 metų pabaigos keliautojai galės naudotis senais sovietiniais pasais. Be to, studija apie bevizius greituosius traukinius per Lietuvos teritoriją bus pradėta rengti jau kitais metais – nelaukiant, kol Lietuva bus priimta į Europos Sąjungą. Mūsų šalies diplomatai šias žinias iš Briuselio sutiko be didelio entuziazmo. Užsienio reikalų ministras A.Valionis nesukuba vertinti, kol dar neišstudijuoti Briuselio susitarimo dokumentai. Tačiau jis atkreipė dėmesį į tris klausimus, į kuriuos Lietuva norėtų gauti atsakymus: 1) ar nuolaidos Rusijai gali garantuoti efektyvią sienų kontrolę; 2) ar tai nebus papildomos išlaidos šalies biudžetui; 3) ar tai netaps kliūtimi patekti Lietuvai į Šengeno erdvę. Pasak A.Valionio, Lietuva žada kreiptis į visas Šengeno sutarties dalyves siekdama gauti užtikrinimą, jog tranzitas iš Kaliningrado srities ir į ją per šalies teritoriją netaps kliūtimi jau su pirmąja naujų narių banga prisijungti prie Šengeno erdvės. Briuselyje ES vadovų ir Rusijos prezidento pasiektas susitarimas Kaliningrado srities klausimu akivaizdžiai pažeidžia Lietuvos suverenumą ir sukuria papildomos įtampos šalies viduje. Be to, šie sprendimai pastato mūsų valstybę į nelygiatę ir nelygiavertę padėtį, lyginant su kitomis narystės Europos Sąjungoje siekiančiomis valstybėmis. Visiems asmenims, darantiems įtaką šalies užsienio politikai, teks sunkus uždavinys: surasti tokį sprendimą šiuo klausimu, kad Lietuva nebūtų apkaltinta Briuselio sutarties žlugdymu ir kartu neprarastų galimybės kontroliuoti užsienio piliečių judėjimą per savo šalies teritoriją.

Jonas KUNDROTAS

Žinios iš Seimo

(atkelta iš 1 psl.)

Keistas NATO skeptikų noras – parodyti, kad į Alijansą nenori būti politiniai kaliniai ir tremtiniai – būtent ta visuomenės grupė, kuri už kolektyvinio saugumo sistemą pasisakė nuo pat pradžių ir niekada neabejojo, kad Rusijos kaimynystėje Lietuva pati niekada neįstengs deramai pasirūpinti. Būvę politiniai kaliniai ir tremtiniai iš visos Lietuvos gausiai susirinkę sveikino NATO asamblėjos Vilniuje dalyvius. Tai seni partizanai su išsaugota senovine uniforma Vilniaus gatvėse priverstė krūpčioti ir jaudintis Robertsoną bei kitus aukštus NATO pareigūnus, žinančius apie pokario Lietuvos rezistencinės kovos žiaurumus.

Tad nenuostabu, kad trečiadienį spaudos konferencijoje dešimtosios pakraipos visuomeninių organizacijų atstovai paskelbė pareiškimą, kad iniciatyva surengti referendumą dėl Lietuvos stojimo į NATO yra „alogiška“, o politiniu požiūriu – „net žalinga“. Šį pareiškimą pasirašė demokratinis judėjimas „Lietuvos kelias“, Lietuvos Sąjūdis, Lietuvos piliečių chartija, Lietuvos žmogaus teisių stebėtojų sąjunga bei Lietuvos moterų lyga. Lietuvos visuomeninių organizacijų atstovai iniciatyvą surengti referendumą dėl narystės NATO tiesiai šviesiai pavadino „destruktyvia“ ir paragino šalies piliečius nepasirašyti šio „negarbingo“ referendumo organizatorių lapuose.

Dėl narystės NATO rūpinasi ne tik garbingo amžiaus būvę politiniai kaliniai, tremtiniai, Sąjūdis ir kitos dešimtosios politinės jėgos. Siekiant atkreipti tarptautinės visuomenės dėmesį į Baltijos šalių pastangas tapti pilnateisėmis NATO narėmis, šį sekmadienį iš Talino į Prahą išvyks NATO autobusas su trijų Baltijos šalių jaunimo atstovais, pakeliui sustosiantis Rygoje, Vilniuje ir Kaune.

Į lapkričio 22 dieną Prahoje vyksiantį NATO viršūnių susitikimą autobusu išvyks 15 jaunuolių, kurie pakeliui sustos Baltijos šalių miestuose ir pagrindinėse miestų aikštėse organizuos įvairius renginius, taip paremdami Baltijos šalių lūkesčius gauti pakvietimą prisijungti prie Alijanso. Šiuo autobusu vyks 4 Lietuvos atstovai.

Akcijos šūkis – „Kitas sustojimas – NATO“. Joje taip pat kviečiami dalyvauti gyventojai, pareigūnai bei diplomatai, kurie galės palikti savo pirštų antspaudus ant specialaus nešiojamo plakato, taip paremdami NATO plėtrą.

NATO autobusas į Vilnių ir Kauną atvyks kitą antradienį. Sostinės Rotušės aikštėje 10 val. į susirinkusius kreipsis Norvegijos, Danijos, Lenkijos ir Čekijos ambasadoriai, gyventojams bus dalinama įvairi informacija apie NATO. Panaši akcija bus surengta ir Čekijos sostinėje, o vėliau Baltijos šalių jaunimo atstovai dalyvaus Prahoje paraleliai su NATO viršūnių susitikimu vyksiančiame Prahos Atlanto studentų susitikime, kuriame bus diskutuojama apie NATO vaidmenį ateityje.

Ivykiai, komentarai

Didžiosios varžybos

Spaudoje paskelbti „Baltijos tyrimų“ duomenys nustebino daugelį. Pasirodo, kad populiariausiam Lietuvos politikui Prezidentui V.Adamkui ant kulnų lipa kandidatas į prezidento postą „Dviračio žynių“ vedėjas Vytautas Šerėnas. Jis pagal populiarumą gerokai aplenkė kitus kandidatus: A.Paulauską, V.Andriukaitį, netgi skraidantįjį Rolandą – dukart ekspremjerą R.Paksą.

Apžvalgininkų nuomone, toks žinomo juokdario populiarumas neatitiktinis. Jis rodo didelės visuomenės dalies požiūrį į kandidatus, kurių pažadais jau niekas nebetiki.

Gal todėl valdančiosios daugumos partijos – vadinamieji socialdemokratai ir socialliberalai – tiek daug dėmesio skiria savivaldybių rinkimams. Į miestų ir rajonų savivaldybes veržiasi šių partijų Seimo nariai. Pavyzdžiui, į sostinės Vilniaus savivaldybę A.Paulausko partija pirmuoju numeriu įrašė žinomą demagogą, LDDP laikų buvusį LRT generalinį direktorių, Seimo narį, laikomą dešiniąja A.Paulausko ranka, Vytautą Kvietkauską. Kaune antruoju numeriu įrašytas kitas seimūnas Kęstutis Kuzmickas, trečiuoju – Gintautas Šivickas. Klaipėdoje pirmasis – Rimas Valčiukas, Šiauliuose – Valerijus Simulikas, Trakuose – Dangutė Mikutienė. Žodžiu, partijos žiedas, be Seimo, jau rengiasi užtūpti ir savivaldybes.

Nuo socialliberalų neatsilieka ir neokomunistai, vadinamieji socialdemokratai. Štai Panevėžyje būvę sovietmečio „partinis-ūkinis aktyvas“ netgi susipešė dėl vietų partijos rinkimų sąrašė. Užkietėję būvę komunistai skundėsi, kad yra diskriminuojami, ir reikalavo, kad sąrašas turi būti sudaromas pagal nuopelnus partijai ir pirmenybė turi būti suteikta „darbo ir kovų veteranams“. Aiškinti nereikia, kokie žmonės ruošiasi ateiti į savivaldos struktūras. Besipešančių dėl vietos prie lovio Panevėžio komunistų raminti buvo atvykęs pats partijos vado pavaduotojas Č.Juršėnas ir Seimo narė partijos aktyvistė G.Purvanekienė. Jie viską sustatė į savo vietas. Partijos naujokai turėjo užleisti geriausias vietas užgrūdintiems veteranams. Taigi panevėžiečiai po rinkimų gali papulti į sovietmečio prievaizdų rankas.

Briuselis šoka pagal Maskvos muziką

Galima neabejoti, kad dabartinė neokomunistinė valdžia sutiks su Briuselio ir Maskvos diktatu, nors Lietuvos užsienio reikalų ministras A.Valionis bando raminti visuomenę pareiškdamas, kad jokie nauji sprendimai neturėtų tapti kliūtimi Lietuvos narystei Šengeno erdvėje. Ministrui A.Valioniui į pagalbą atskubėjo ir Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas G.Kirkilas. Jis ragino ne-

dramatizuoti padėties ir teigė, kad Lietuva priims tik tokius pasiūlymus, kurie bus suderinti su Šengeno sutarties reikalavimais ir bus taikomi visoms Europos Sąjungos šalims.

Aišku, kad Briuselyje priimtas ES ir Rusijos susitarimas yra Lietuvą žeminantis dokumentas. Taip įvertino sutartį Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) lyderis prof. Vytautas Landsbergis. Jo žodžiais, Lietuvai padarytas „toks pažeminimas, kokį sunku buvo net susapnuoti, nebent slogučio sapne“. „Rusijos piliečiai keleiviai privalės turėti tik geležinkelio bilietą (!) ir „bendrapilietinį“ pasą, o kelionei per Lietuvą pakaks ir seno sovietinio. Tokia yra tiek sykių minėta „pagarba Lietuvos suverenitetui“. Žinoma, šalis, kuri norėtų pagarbos, turėtų pirmiausia pati save gerbti ir net nesirodyti tokiam Briuselyje: tarkitės, ponai, kiek turit sąžinės,“ – savo pareiškime kalba prof. V.Landsbergis. Anot jo, Briuselyje parengtas naujas Molotovo-Ribentropo paktas, todėl Lietuvos parašo po šiuo dokumentu neturėtų būti.

Įdomu, kad ES ir Rusijos aukščiausio lygio susitikimo išvakarėse buvo paskelbtas premjero A.Brazausko pareiškimas, kaip būtų blogai bendrovei „Lietuvos geležinkeliai“, jeigu būtų įvestas vizų režimas Karaliaučiaus krašto gyventojams, ir kaip vargtų žmonės tvarkydami dokumentus traukiniuose prie Lietuvos sienos. Tuo pat metu Rusijos dienraštyje „Izvestija“ pasirodė ir didelis K.Prunskienės interviu, kuriame ji džiaugėsi ES ir Rusijos suartėjimu ir liaupsino Rusijos prezidento įgaliojimo Karaliaučiaus reikalams D.Rogozino pasiūlymą įvesti bevizį režimą Rusijos piliečiams, vykstantiems į ES šalis. Šiame interviu K.Prunskienė („Šatrija“) atsiskleidė visu savo gražumu – kaip nuosekli Maskvos interesų gynėja.

Prašosi į tremties vietas

Keli šimtai čečėnų pabėgėlių, esančių Ingušijos pabėgėlių stovyklose, kreipėsi į Kazachstano Vyriausybę ir prezidentą N.Nazarbajevą prašydami suteikti jiems prieglobstį ir leisti grįžti į buvusias čečėnų tremties vietas Kazachstane. Pabėgėlių pareiškime primenama, kad privirstinis jų sugražinimas į Čečėniją reikėtų mirtį, nes ne tik Čečėnijoje, bet ir visoje Rusijoje čečėnai paskelbti „liaudies priešais“.

Kol Europos politikai nuolaidžiauja V.Putinui Čečėnijos klausimu, senojo žemyno intelektualai pamažu ima atsikvošėti. Garsus visame pasaulyje prancūzų filosofas Andre Gluksmanas pareiškė: „Jei Europos Sąjunga nusileis Putinui, ji neteks savo europietiško paveldo“. Atsiranda vis daugiau pritariančių čečėnų bendruomenių užsienio valstybėse reikalavimui, kad V.Putinas turėtų būti teisiamas Hagos tarptautiniame tribunole už genocidą kaip būvę Jugoslavijos prezidentas Slobodanas Miloševićius.

Jonas BALNIKAS

LGGRTC naujienos

Pristatytas paminklo Tauro apygardos partizanams projektas

Lapkričio 14 d. Marijampolės rajono Kalvarijos miestelyje visuomenei pristatytas skulptoriaus A.Ambraziūno ir architekto A.Lukoševičiaus paminklo Tauro apygardos partizanams projektas.

Kalvarijos savivaldybėje taip pat eksponuojama paroda „Mes nemirę...“, skirta Lietuvos partizanų kovai, Tauro apygardos istorinei apžvalgai.

Bažnyčia sovietmečiu

Lapkričio 11 d. Vilniuje pristatytas naujas LGGRTC leidinys – Arūno Streikaus „Sovietų valdžios anti-žmoniška politika Lietuvoje (1944–1990)“. Tai pirmas nuodugnus sovietų valdžios pastangų sugriauti Lietuvoje Bažnyčią tyrimas, apimantis visą sovietinės okupacijos laikotarpį.

Pristatant leidinį LGGRTC ir Katalikų mokslų akademija organizavo diskusiją „Bažnyčia sovietmečiu: istorinio tyrimo problemos ir perspektyvos“. Diskusiją vedė filosofas Vytautas Ališauskas. Be jo, diskusijoje dalyvavo vyskupas Jonas Boruta SJ, Arūnas Streikus, Regina Laukaitytė.

Užsieniečiai domisi genocido aukų istorija

Genocido aukų muziejų spalio mėnesį gausiai lankė aukšti užsienio šalių pareigūnai. Čia svečiavosi Islandijos premjeras Davidas Oddssonas, Suomijos kariuomenės vadas admiralas Juhani Kaskeala, Belgijos Karalystės Prancūzakalbės bendruomenės ministras prezidentas Herve Hasquinas ir net Kuveito ambasadorius.

Lapkričio pabaigoje Genocido aukų muziejuje numatoma atidaryti nuolatinę ekspoziciją pirmajai Lietuvos okupacijai (1939–1941 m.). Keičiamųjų ekspozicijų salėje bus pristatyta per dešimtmetį surinktų eksponatų paroda.

Nukentėjusiojo asmens statusas

Į LGGRTC Pasiūlymų dalyvių (rezistentų) teisių komisiją per nepilnus penkerius metus kreipėsi 69 tūkst. asmenų, norinčių gauti nukentėjusiojo statusą. Iš jų statusas pripažintas 67990 asmenų. Daugiausia į komisiją kreipėsi tremtinių ir jiems prilygintų asmenų. Per minimą laikotarpį (nuo 1997 iki 2002 m.) tremtinio statusas pripažintas 36401 asmeniui, prilyginto tremtiniui – 10044 asmenims.

Politinio kalinio statusą komisija skyrė 4731 asmeniui, o prilyginto politiniam kaliniui – 555 asmenims. Kitus – daugiau nei 16 tūkst. asmenų – Pasiūlymų dalyvių (rezistentų) teisių komisija pripažino būvus represuotais, nukentėjusiais, perkeltais ar beglobiais vaikais.

Parengė
Ingrida VĖGELYTĖ

Rinkimams artėjant

Nebūkime abejingi

Mes, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Panevėžio apskrities skyrių atstovai, kreipiamės į jus, mūsų broliai ir sesės, buvę partizanai ir ryšininkai, politiniai kaliniai ir tremtiniai, Sąjūdžio dalyviai ir Laisvės gynėjai, į visus Lietuvos žmones, neabejingus mūsų tėvynės rytojui.

Artėja Lietuvos prezidento ir savivaldybių tarybų rinkimai. Žmonės, nusivylę valdžia, abejoja, ar eiti į juos, o jei eiti – už ką balsuoti?

Jei nebalsuosite jūs, kiti gali balsuoti už tuos, kuriems nerūpi tautos gerovė, kurie žalos gamtą, sau naudoti siekdami pusvelčiui parduos valstybės turimą. Kils kainos, jau dabar pernešygd didelės mūsų skurdiams atlyginimams ir dar skurdesnėms pensijoms. Bus išrinkta valdžia, kuri pildys jų norus. O mes tik

keiksime valdžią pamiršę, kad reikia kaltinti save.

Mes matėme Prezidento Valdo Adamkaus klaidas, matėme ir gerus darbus. Tikime, kad jis pasimokė iš savo klaidų ir nesileis klaidinamas. Balsuokime už jį. Nedaug yra žmonių, vertų šių garbingų pareigų. Gražiausias tautos žiedas sunaikintas Laisvės kovose, lageriuose ir tremtyje. Naujų nespėjome išauginti.

Į savivaldybių tarybas rinkime tik vertus, dorus kandidatus. Ne tuos, kurie alkūnėmis skinasi kelią, stumiami tokių pačių, sau naudoti siekiančių. Mūsų kandidatai – patikimi žmonės, neparduodantys garbės nei už litą, nei už rublį, nei už dolerį. Juos įpareigojame ginti tiesą ir teisingumą. Mūsų kandidatų sąrašai trumpi, nes esame reiklūs. Ne dėl kompe-

tencijos stokos. Balsuokite už sąrašus, kuriuose įrašyti mūsų – LPKTS kandidatai.

Jei pavardė asmens, kurį norėtumėte matyti išrinktą, yra sąrašo gale – pasinaudokite savo teise reitinguoti. Rinkimų biuletenyje galite įrašyti jį net pirmąjį. Palaikykite mūsų Sąjungos kandidatų gerą vardą, nesuteptą jokiuose išmėginimuose. Balsuokite už juos ir savivaldybių tarybose. Turėsime darbščius, jautrius, Dievą ir tėvynę mylinčius žmones.

Pakvieskite balsuoti už mūsų kandidatus savo šeimą, kaimynus, draugus. Padėkite jiems apsispręsti. Tik bendromis jėgomis galėsime padaryti mūsų gyvenimą šviesesnį. Jau darėme rinkimuose klaidų – ne jau nepasimokėme? Nepamirškime, kad ateitis bus tokia, kokią kursime patys. Ir rinkėjai, ir renkamieji.

Kreipimasis priimtas LPKTS Panevėžio aps. skyrių konferencijoje 2002 10 27

Kiek dar stoviniuosime kryžkelėje?

Mūsų tauta, 50 metų kentusi sovietinę okupaciją, patyrusi fizinį ir dvasinį genocidą, nepalūžo. Maskvos emisarų siekis - Lietuva be lietuvių – neišsipildė. Atgimimo Sąjūdis tapo stichija, o šūkis "Laisvę Lietuvai" nuvilnijo per daugiatūkstantinę minią, supančią parlamentą. A.Brazausko siūlomas suverenitetas SSRS sudėtyje subliūško, kaip ir sovietinė agresija prieš beginklės minios ryžtą siekti laisvės.

Iškovoję laisvę žmonės tikėjo, kad darbšti lietuvių tauta greitai suklestės. Deja... Tautos išrinktieji patekė į valdžią užmiršo savo pažadus ir įsipareigojimus. Prasidėjo partinės rietenos, grupuočių interesų gynimas, turto grobstymas ir tarpusavio dalybos, strigo žemės reforma, prasidėjo bankų griūtis. Nepriklausomybė palaiapsniui tapo visų bėdų ir negandų kaltininke. Visuomenė suskilo į landsbergininkus ir brazauskininkus. Seimo ir prezidento rinkimai tapo kerštaujančiu revanšu arba "grožio" konkursu.

"Lietuvos aide" (2002 09 25, Nr. 222), N.Rasimavičiaus straipsnyje "Rusijos kapitalo skverbimasis į Lietuvą bloškia į 1940 m. okupaciją", rašoma, kad Rusijos politikas šią vasarą pasakė: "Mes į A.Brazauską, jūsų moterų numylėtinį, žiūrime kaip į Kremliaus senuką. Bet jo nostalgija Kremliui tokia jaudinanti, kad visai nepaisytume Rusijos interesų, jeigu juo nesinaudotume. Juo labiau kad jis pastatė V.Landsbergį į vietą, ir šiandien pastarasis jau nepakels liaudies.

Liaudies juo netiki..."

Tame pačiame straipsnyje rašoma, kad Lenkijos visuomenės ir politikos atstovas, sutiktas šią vasarą Palangoje, pasakė: "Priimkite tai rimtai arba nerimtai, bet Lietuva šiandien turi tris fatališkai galinčias paveikti jos likimą bėdas. Pirmą bėdą - V.Landsbergis neturi A.Brazausko stoto; antra - A.Brazauskui labai toli iki V.Landsbergio pilietiškumo ir proto, trečia - šiandien Lietuvoje dar daug kas balsuotų už stotą, bet ne už protą."

Norint Lietuvai su Rusija užmegzti lygiaverčius santykius, būtina integruotis į NATO ir ES. Ir mums patiems tai tik į naudą, nes Vakarų demokratinėse valstybėse tobulesnė teisėsauga ir kontrolė.

Rusijos konsulas Lietuvoje p. Zubakovas pareiškė, kad Rusijos nuomonė dėl Lietuvos stojimo į NATO nesikeis, o jūsu (atseit Lietuvos) gali pasikeisti. Tai ne kokia nors pranašystė, o tam tikros jėgos nuosekliai siekia, kad Lietuva išliktų Rusijos įtakoje, nes prieš mūsų šalį visais laikais vyko ir vyks ardomoji veikla. Pavojus padidės, kai Lietuvoje atsiras Rusijos kapitalo.

Šiuo metu Lietuvoje kurtos antiamerikietiškos ir antiamerikietiškos nuotakos. R.Pavilionis, J.Veselka, E.Klumbys ir kiti atkakliai siekia surengti referendumą dėl Lietuvos stojimo į NATO. Jie negali nesuprasti, jog tai daroma ne dėl Lietuvos interesų. Jiems tikriausiai ne paslaptis, kad tiek Sovietų sąjunga, tiek dabartinė Rusija visada buvo

grasinimų, sutarčių nesilaikymo ir jėgos panaudojimo šalininkė. Apie tai byloja 1920, 1926 metų sutarčių dėl Lietuvos nepriklausomybės pripažinimo sulaužymas, o žalos atlyginimas Lietuvai laikomas net įžeidimu.

Šiuo metu Rusija daro spaudimą Lietuvai dėl tranzito su Karaliaučiaus kraštu. Kodėl mūsų politikams nepasiklausti Europos Sąjungos šalių vadovų, kas yra teisėtas Karaliaučiaus krašto šeiminkas. Pagal Potsdamo sutartį, SSRS neturėjo de jure statuso, baigėsi ir de facto statuso terminas. Pati Sovietų sąjunga yra pripažinusi, kad Prūsija nėra Rusija, tuo šį kraštą siūlydama Lietuvai. Tai būtų ne akibrokštas Rusijai, bet lankstus diplomatinis žingsnis. Dabar galima pasakyti tik tai, jog šią problemą privalėtų spręsti tie, kurie neatsakingai ją sukūrė.

Lietuvos valdžia turėtų susirūpinti, kaip palaiapsniui užleisti vietą jaunesniems politikams. Dabar Seime ir Vyriausybėje nemaža dalis žmonių jau tapo "etatiniais". Vidurinioji ir jaunoji karta tam neruošiama. Jie nežino elementarių istorijos faktų, iš jų net šaiposi. Vis dar girdime nuomonių: "prie ruso" buvo geriau. Tie "pranašai" turėtų žinoti, kad be ruso Lietuvai būtų žymiai geriau. Jei ne sovietų okupacija, šiandien Lietuva būtų greta labiausiai išsivysčiusių Europos valstybių. Pasirinkę nepriklausomybės kelią prieš 12 metų, dabar neturime teisės stoviniuoti ar abejoti savo teisumu.

Kazimieras SAVIČIUS

Blogio imperijos ideologui – tvirtas "ne"!

Spaudoje pasirodęs L.Truskos atsakymas LPKT sąjungos vadovybei bei kitiems kritikams dar kartą parodė, kad tai kalba ne garbingas mokslininkas, bet apkerpėjusios sąžinės ideologas, buvusiems politiniams kaliniams – žmonėms, kurie okupacijos metais - gynė tautos garbę ir nesibrovė į kolaborantų šutvę, uždraudęs kalbėti tautos vardu. Pripažinęs tik savo tiesos monopolį, jis niekina dr. V.Terlecką, prof. O.Voverienę, plk. ltn. A.Navaitį ir kitus, kurių esą "dalykinis lygis yra toks, kad apie jų straipsnius geriau nekalbėti", ir siūlo dėmesį nukreipti į jo ideologinę bendražygę ir partijos draugę. Tiesą pasakius, nenorėtume ir mes daugiau kalbėti apie L.Truską, kuris pats save pakankamai demaskavo ir pasirodė kaip į tautos kūną įsisiurbusi erkė, išugdyta okupacijos metu. Tačiau negalime nutylėti Lietuvos partizanų karą žeminančių "išvadų", kurios ir toliau galėtų klaidinti nepatyrusį jaunuolį. O tokių išvadų dvi: pirma – lietuvių partizaninis karas buvo betikslis, antra – partizanai buvo teroristai.

Pirmajai išvadai paremti L.Truska išvardija sąrašą asmenų, kurie esą "nematė ginkluotosios kovos prasmės ir ragino ją nutraukti". Deja, L.Truska "pamiršo" paminėti patį pirmąjį ir aktyviausią šios okupantų idėjos propagautoją – MGB agentą prof. J.Markulį, kuriam pavyko suklaidinti ne tik kai kuriuos to karo stebėtojus (pirmiausia užsieniečius, buvusius toli nuo Lietuvos įvykių), bet ir kai kuriuos partizanus. Tiesa, dar anksčiau tokią mintį diegė ir KGB gen. Bartašiūnas. Vėliau niviai patikėjusiems buvo taikomi smurto aktai, o kai kurie "pacifistai" nerado geresnio kelio, kaip grįžti atgal į partizanų būrius. Istorikui L.Truskai, matyt, tai taip pat nežinoma... Nesinorėtų pasmeikti nei kunigaikščio Margirio, nei 1831 ir 1863 metų sukilimų ginkluotų lietuvių kovotojų. Nors nebuvo iškovota pergalė, bet buvo įrašyti šviesūs, įkvepiantys istorijos puslapiai. Lietuvių partizanų vadas J.Žemaitis, stojęs prieš okupantų teismą, pasakė: "Aš vis tiek laikau, kad kova, kurią aš vedžiau devynerius metus, turės savo rezultatus". Ir turėjo. Ji 1990 m. įkvėpė pakilti į lemiamą nepriklausomybės žygį ir sukrėtė visą blogio imperiją. Bet mūsų ideologui tai niekis. Gal jam kada kilo mintis nugriauti ir paminklą gen. J.Žemaičiui prie Krašto apsaugos ministerijos? Pagal L.Truską, matyt, prasmingas buvo tik kolaboravimas su okupantais. O kad partizanai stengėsi tausoti tautos jėgas, taip pat pakanka faktų. Tautos naikinimas prasidėjo 1940 m., kada partizaninio karo dar visai nebuvo.

Toliau L.Truska pereina prie Lietuvos partizanų taktikos smerkimo vadindamas juos smurtininkais (okupantų terminologija – banditais). Kęstutis K.Girnius, monografijoje plačiau aprašęs partizanų kovas ("Partizanų kovos Lietuvoje", 1990 m.) įvairiuose pasaulio regionuose, apie Lietuvos partizanus rašė: "Jų negalima laikyti teroristais". Žinoma, partizanai neturėjo kalėjimų, išdavikams ir priešo slaptiems agentams organizuodavo karo lauko teismus. Tačiau reikia nepamiršti, kad daugelį egzekucijų vykdė partizanais persirengę MGB budelio Sokolovo smogikai, visą kaltę suversdami partizanams. Tokių faktų gausu. Ne paslaptis ir sadiškas elgesys su nelaisvėn patekusiais ir net žuvusiais partizanais. Psichologiniu atžvilgiu, sunku buvo kovos draugams susivaldyti, o vadams – visada palaiykoti reikiama drausmė. Tačiau yra faktų, kad partizanai patys baudavo saviškius, besielgiančius savavališkai. Tad ar galima smerkti visą partizaninį sąjūdį? Bolševikų ideologams tai nesvarbu. Kas priešinosi okupantams – tas ir banditas! Bet taip teigti istorikui, privalančiam objektyviai žvelgti į visus istorinius faktus, visapusiškai nagrinėti reiškinio esmę ir nuosprendį skelbti tik konkrečioms asmenims, o ne visam judėjimui – nederėtų, juo labiau išvykus svetur.

Daug jau yra tyrinėjimų, faktografinės literatūros, ne tik kagiebinčių klastočių. Visa tai prieinama. Reikia tik sąžiningai į tai žiūrėti, be okupantų sukonstruotos prizmės. Ar p. L.Truska tai daro? Kol kas – ne!

Vincas GURSKIS

LPKTS Palangos skyriaus veiklos atspindžiai

LPKTS Palangos skyriuje yra per 200 narių. Skyriui vadovauja Petras Gabrėnas. Šios kadencijos metu du LPKTS nariai dirba miesto savivaldybėje. Pokario išgyvenimai, kuriuos patyrė ne vienas šio krašto patriotas, atsispindi LPKTS Palangos sk. muziejuje.

Tikriausiai kiekvienas svečias, pabuvojęs Palangoje, žino Vytauto gatvę. Žino senąją vaistinę toje gatvėje, tačiau mažai kas žino, kokia įstaiga okupaciniais metais buvo šiame pastate, kodėl žmonės jį iš tolo apeidavo. O buvo čia palangiškių kančių pradžia, kai kam galbūt ir pabaiga. Čia buvo sribų būstinė. Joje buvo kankinami niekuo nekalti žmonės, kieme gulėdavo išniekinti partizanų kūnai. LPKTS Palangos sk. prie vaistinės sienos

įrengė granito plokštę su užrašu, primenančiu okupantų ir sribų žvėriškumus. Iš šio pastato tebuvo vienas kelias – katorga arba vaistinės kiemas.

Vaistinės kieme, kur susigėrė nužudytų lietuvių kraujas, LPKTS Palangos skyriaus iniciatyva ir lėšomis pastatytas kryžius ir paminklas su iškaltomis žuvusių Kardo rinktinės Narimanto kuopos partizanų pavardėmis (kryžius buvo nuניokotas). Toje pačioje vaistinės kiemo aikštelėje įrengta 20 granito plokščių su pagrindinių lagerių ir tremties vietovių pavadinimais.

Daug partizanų buvo išniekinta Kretingoje, Darbėnuose ir kitur. Vilimų miške, prie išsprogdinto bunkerio, pastatytas ir pašventintas paminklas žu-

vusiems 5 Lietuvos partizanams.

Netoli Šventosios pastatytas paminklas 1918 m. Butingės savanoriams atminti. Paminklo sumanytojas – LPKTS Palangos sk. pirmininkas P.Gabrėnas.

Palangos žmonės gerbia ir pirmąjį Atgimimą, mena jo šauklius. Neseniai Vytauto ir J.Basanavičiaus gatvių sankryžoje iškilo didingas paminklas J.Basanavičiui.

Šis darbštus LPKTS Palangos skyriaus kolektyvas neįsigijo pajūryje rūmų, neprisistatė vilų, bet Palanga jiems dėkinga už gražius paminklus ir iš užmaršties prikeltus Laisvės gynėjų vardus.

Balys JUKNEVIČIUS
Paspriešinimo istorijos komiteto pirmininkas

Prie Trispalvės P.Gabrėnas ir J.Zobernis, dešinėje – šviesaus atminimo buvęs tremtinių vėliavnešys Danilevičius
Nuotrauka iš Palangos sk. muziejaus fondų

Paminklai ir žmonės

Marijampolės centriniame parke paminklo Tauro apygardos partizanams nebus! Tokį verdiktą marijampoliečiams per BNS agentūrą paskelbė Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro darbuotoja G.Jakubonienė. Marijampolė praleido progą valstybei padedant pasipuošti menišku paminklu, įamžinančiu reikšmingą Lietuvos istorijos etapą.

To ir galima buvo tikėtis. Atrodo, marijampoliečiams nuo seno svetimas istoriškumo jausmas. Neįamžintas 1831 m. sukilimas, nors kovojant su caro kariuomene Marijampolėje žuvo apie 300 sukilėlių. Daugelis jų nuskendo Šešupėje,

1170 pateko į nelaisvę, o vienas sukilimo vadų – majoras Karolis Šonas mieste caro budelių buvo pakartas. Nėra mieste jokio paminklo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimui 1918 m. atminti. Visa Lietuva pasipuošė ir Nepriklausomybės dešimtmečio paminėjimo paminklais, kurių dauguma išlikę arba buvo atstatyti. Tik Marijampolėje tokio nėra.

Dabartinė Marijampolės savivaldybės taryba nesugebėjo pakilti aukščiau įtarinėjimų, abipusių kaltinimų bei priekaištų ir verste privertė vilniečius pareikšti, kad "LGGRT centras nemato, jog Marijampolės mst. taryba būtų suinteresuota tokiu paminklu savo mieste".

Vėliau iš Marijampolės televizijos sužinojome, kad iškart po posėdžio D.Kuodytė su komanda nuvažiavo į Kalvariją ir pasiūlė paminklą jos merui. Kalvarija buvo protinga – sutiko.

O Marijampolėje ant balto žirgo pasijuto agresyvieji Vytautai, išties partizanišku būdu okupavę galimą paminklo Tauro apygardos kovotojams vietą. Tai kas, kad kol kas Vytautai patys nenusprendė, kam norėtų pastatyti paminklą – Vytautui Didžiajam ar neįvardytiems karžygiams. Pagrindinį tikslą jie pasiekė – paminklo pokario Laisvės kovotojams Marijampolėje nebus.

LPKTS tarybos narys Algimantas KRALIKAS
Tauro apyg. ir tremtinių muziejaus vedėjas
Justinas SAJAUSKAS

Knyga apie Stasį Lozoraitį

Elvyra ŽEIZIENĖ

Kauno apskrities viešojoje bibliotekoje pristatyta nauja Vytauto Landsbergio knyga "Pusbrolis Motiejus" apie Stasį Lozoraitį

Pusbrolis Motiejus - tai S.Lozoraičio slapyvardis, kuriuo pasirašydavo į Lietuvą siunčiamus laiškus.

Knygą pristatė autorius Seimo narys prof. V.Landsbergis, Lietuvos žurnalistų draugijos Kauno skyriaus pirminkė Gražina Petrošienė ir Vytauto Didžiojo universiteto prorektorius prof. E.Aleksandravičius.

Pasak autoriaus, knygoje jis norėjęs atskleisti milžiniškas Stasio Lozoraičio pastangas įtvirtinant Lietuvos nepriklausomybę. Pratarmėje profesorius rašo, jog "Lietuvos išsivadavimo politika turėjo du šaltinius: Sąjūdį – vėl pakilusiame krašte ir Diplomatinę tarnybą bei išeivijos organizacijas – laisvajame pasaulyje". Prof. V.Landsbergis sakė, jog siekdamas atskleisti Vilties prezidento Stasio Lozoraičio veiklą specialiai rinkosi dokumentinės publicistikos žanrą. Daugelis prisimena reikšmingus Lietuvai įvykius: Kovo 11-ąją, 1993-ųjų Lietuvos Respublikos prezidento rinkimus, ir turi savo šių istorinių įvykių interpretaciją. Dokumentai, laišakai, pasisakymai – tai faktų kalba. Pasak jo, okupuotoji Lietuva 1988-1990 m. verždamasi į laisvę skubiai ugdė savo naujuosius diplomatus. Labai svarbi Lietuvai buvo išeivijos parama. Ypač reikšmingai vertintinas Stasio Lozoraičio jaunesniojo, Lietuvos Respublikos atstovo Vašingtone ir prie Šventojo sosto, vaidmuo. Autorius pratarmėje trumpai pristato mūsų Vilties prezidentu tituluoto Stasio Lozoraičio autobiografiją.

Jis gimė 1924 m. rugpjūčio 2 d. Berlyne, Lietuvos diplomato Stasio Lozoraičio ir Vincentos Matulaitytės šeimoje. 1934-1938 m. Stasys Lozoraitis dirbo Lietuvos užsienio reikalų ministru, sūnus mokėsi Kauno M.Pečkauskaitės gimnazijoje. Galbūt todėl Kaunas buvo mėgstamas Stasio Lozoraičio jaunesniojo miestas, o jis ligi šiol išliko mylimas kauniečių. Čia jam pastatytas atminimo biustas. Neatsitiktinai šios knygos pristatymas vyksta taip pat Kaune, sakė profesorius.

VDU prof. E.Aleksandravičius – istorijos specialistas – pažymėjo, jog ši knyga - reikšmingas veikalas ne tik studentams, mokslininkams, tyrinėjantiems pastarojo dešimtmečio Lietuvos istorinius įvykius.

S.Lozoraitis buvo asmenybė, nuskaidrinusi niūrią Lietuvos padangę, besivaduojančią iš priespaudos ir stagnacijos. Jis ragino eiti pirmyn, nestovėti vietoje. Kuo skubiau siekti pažangos ir negyventi praities prisiiminimais.

Knygoje spausdinami ir Stasio Lozoraičio pasisakymai, skelbti laikraščio "Tremtinys" 1993 metų 2 ir 3 numeriuose: "Būkite su manimi" (kalba, pasakyta sausio 23 d.) ir "Padarykime posūkį" (kalba, pasakyta vasario 7 d.).

Knygos pristatymo dalyviai nuoširdžiai padėkojo autoriui prof. V.Landsbergiui už didelį ir svarbų atminimo apie Stasį Lozoraitį įamžinimo darbą.

Z.Šiaučiulio nuotr.

Lietuvių studentų tautinei korporacijai "Neo-Lithuania" – 80 metų

Įkurta 1922 11 11, atkurta 1990 04 18, ši organizacija ir šiandien tęsia tautiškas bei studentiško gyvenimo tradicijas

Truputis istorijos

Vos įkūrus Kauno universitetą kreiptasi į Senatą dėl korporacijos "Neo-Lithuania" įstatų patvirtinimo. 1922 11 09 Senatas įstatus patvirtino. Lapkričio 13 d. trylika korporantų pradininkų su V.Gustainiu priekyje susirinko Simo Vizbučio bute į pirmą posėdį, kuriame priimta deklaracija kitą dieną šaukti viešą studentų susirinkimą. Susirinkime gausiai dalyvavo visuomenės atstovai ir sveikino korporaciją kaip naują jėgą, ateinančią į gyvenimą.

Per trumpą laiką korporacija "Neo-Lithuania" sukūrė savo organizacinę sistemą, kuri greitai tapo kitoms lietuvių studentų organizacijoms pavyzdžiu. Korporacijos veiklą rėmė ir palaikė A.Smetona, J.Tumas-Vaižgantas ir daugelis kitų žymių asmenų.

Korporacijos "Neo-Lithuania" siekiai

Tikslas – lietuvių tautos laisvė, didybė, garbė bei gerovė ir Lietuvos nepriklausomybė. Korporacijos nariai turi būti valingi, kilnios bei taurios asmenybės.

Korporacijos šūkis – "Pro patria" ("Už tėvynę" – lot.). Vadovaujasi lietuvių tautos laisvės idealais, Lietuvos valstybės kūrėjų mintimis, lietuviškomis tradicijomis ir krikščioniškos dorovės normomis. Dalyvauja akademiname, kultūriniame Lietuvos gyvenime.

Korporacija labai sparčiai augo, stiprėjo, leido žurnalą "Akademikas", užmezgė akademinis ryšius su kitų valstybių studentų korporacijomis. Po metų (1923 11 11) kan. J.Tumas-Vaižgantas pašventino korporacijos rūmų kartinį akmenį, o korporantai pirmą kartą pasirodė su uniforminėmis kepuraitėmis. 1924 05 14 kan. J.Tumas-

Vaižgantas Vytauto Didžiojo bažnyčioje pašventino korporacijos vėliavą, o kartu tapo ir pirmuoju garbės nariu. Kitais garbės nariais korporacija pasirinko tautinio atgimimo šauklius: dr. J.Basanavičių, J.Mačiulį-Maironį, P.Vileišį, A.Smetoną, J.Jablonskį ir B.Balutį.

1928 02 16 iškilmingai atidaryti korporacijos rūmai. Juos statė patys neolituantai savo jėgomis ir lėšomis. Parėmė Amerikos lietuviai.

1926 08 26 įkurta neolituantų filisterinė sąjunga. Dauguma jų tapo atsakingais valstybės žinybų vadovais. Savo veikloje jie laikėsi priesaikos ir neteko girdėti, kad kuris neolituantas – filisteris būtų išdavęs tėvynę, piktnaudžiavęs turima valdžia.

Korporacija "Neo-Lithuania" ir šiandien išliko "Aušros", "Vilties" ir "Varpo" tautinės ideologijos grandimiai.

Buvęs "Neo-Lithuania" korp. pirm. Juozas ENČERIS

Noriu papasakoti...

Mano močiutė Marcelė Petkūnienė ir teta Kunigunda Petkūnaitė gyveno Šakių aps., Sintautų valsč., Kauptiškių kaime. Į Sibirą jos ištremtos 1949 m. kovo 25 dieną. Išvežė į Irkutsko srities Alarskų rajoną (kolchozas "Adūša"). Močiutė jau buvo sena ir dirbti negalėjo, o teta sunkiai nukentėjo vežant iš miško medžius – rąstai sutrupino blauzdiakaulį.

Kai jau buvo galima susirašinėti, teta ir močiutė rašy-

davo laiškus ir juose pasakodavo apie tenykštį gyvenimą. Ne viename laiške minėjo jauną vienišą vaikiną Pranuką, kuris pradėjo sirgti plaučių liga. Tremtyje jis buvo vienas, tai teta ir močiutė ėmėsi jį globoti. Daktarai jam nepadėjo ir mūsiškių globojamas vaikiną būdamas kokių 23 metų mirė 1952 metų pavasarį. Po jo mirties močiutė mums atsiuntė jo nuotrauką, kurioje jis su trimis likimo draugais.

Kai močiutė ir teta grįžo į

Lietuvą, bandžiau šiek tiek daugiau iš jų sužinoti apie Pranuką. Jis buvo kilęs iš Sintautų valsč., Kiaulupių kaimo. Kelia nemažai spėlionių jo pavardė – Pikčilingis. Kai gerai įsisiūri į jo veido bruožus, jis (gal tik man) panašus į profesorių lituanistą Juozą Pikčilingį. Kaip žinia, profesorius taip pat kilęs nuo šių kraštų, tik kaimas, kuriame jis gimė ir augo, turėjo kitą pavadinimą – Joniškieiai. Jis buvo "atskilęs" nuo Kauptiškių kaimo. Nuojuota kužda, jog jie turi būti giminės, nors V.Žukas knygelėje "Gyvenimas gimtajai kalbai. Juozas Pikčilingis" trumpai apžvelgdamas profesoriaus kilmę ir jo giminę jokių tremtinių nemini. Žvelgdami į Pranuką šioje nuotraukoje matome, kad tai tvarkingas, prasilavinęs jaunuolis, kilęs iš geros, darbščios šeimos.

Gal yra žmonių, kurie mano aprašomu laikotarpiu buvo kartu tremtyje su šiuo jaunuoliu ir galėtų suteikti daugiau informacijos? Rašykite "Tremtiniui" arba asmeniškai man: Vytautas GVILDYS, Savanorių pr. 397-16, Kaunas. Arba skambinkite tel. (8-37) 316574.

Pirmas iš kairės - Pranukas Pikčilingis

LGGRTC Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija skelbia pretendentų rezistentų vardui gauti sąrašą

Tęsinys

Genovaitė Valaitienė-Varnaitė, ryšininkė, Ukmergės aps. Siesikų valsč. Šarūno, Vaitelio, Tankisto būriai 1945-1952 m.

Anicetas Petras Valeika, karys, Marijampolė, Vietinė rinktinė 1944 02 16 – 1944 05 15

Agota Valukonienė-Vasiliauskaitė, rėmėja, Marijampolės aps. Krosnos valsč. Vanago, Vilko būriai 1944-1949 m.

Simanas Valukonis (po mirties), rėmėjas, Marijampolės aps. Krosnos valsč. Vanago, Vilko būriai 1944-1949 m.

Ona Varnaitė, ryšininkė, Ukmergės aps. Siesikų valsč. Vaitelio, Šarūno, Tankisto būriai 1945-1949 m.

Jonas Vauras (po mirties), partizanas, Kretingos aps. Mosėdžio valsč. Tauragės būrys 1947-1948 m.

Albinas Algirdas Vaznys, karys, Marijampolė, Vietinė rinktinė 301 batalionas 1 kuopa 1944 02 16 – 1944 05 15

Mykolas Vepštas (po mirties), partizanas, Panevėžio aps. Raguvos valsč. 1944-1945 m.

Alfonas Verpečinskis, ryšininkas, Raseinių aps. Kražių valsč. 1945-1950 m.

Jurgis Vievesys, ryšininkas, Lazdijų aps. ir valsč. 1944-1951 m.

Apolionija Visockienė-Česnikaitė, ryšininkė, Panevėžio aps. Naujamiesčio valsč. 1944-1946 m.

Petras Zajankauskas (po mirties), pogr. organ. narys, "Geležinio Vilko Lietuvos partizanai" 1940-1941 m.

Adelė Zaleckaitė, ryšininkė, Varėnos aps. ir valsč. Vilko būrys 1944-1947 m.

Juozapas Zalomskis, ryšininkas, Panevėžio aps. Ramygalos valsč. 1944-1953 m.

Kazys Žiezdris (po mirties), ryšininkas, Utenos aps. Kuktiškių valsč. 1944-1946 m.

Leonas Župerka (po mirties), partizanas, Ukmergės aps. Žemaitkiemio valsč. Plieno būrys 1946-1948 m.

Marija Žūkienė-Berulytė, ryšininkė, Alytaus aps. Miroslovo valsč. Dainavos apyg. 1948-1951 m.

Danutė Žvinienė-Jakutavičiūtė, rėmėja, Utenos aps. Molėtų valsč. 1955-1965 m.

Motiejus Armanavičius (po mirties), partizanas, Lazdijų aps. ir valsč. Mindaugo tėvonija 1947 07 10-30

Kostas Baltinas, pogr. organ. narys, Telšių aps. Varnių valsč. LLA narys 1944-1945 m.

Agnietė Blauzdienė-Stankuzevičiūtė (po mirties), ryšininkė, Ukmergės aps. Taujėnų valsč. 1944-1945 m.

Bronislovas Blauzdys (po mirties), partizanas, Panevėžio aps. Troškūnų valsč. 1944-1945 m.

Ana Bratulevičienė-Pugačevskaitė, ryšininkė, Varėnos aps. ir valsč. 1946-1952 m.

Jadvyga Brazauskienė-Zakarkienė-Sipavičiūtė, ryšininkė, Radviliškio aps. ir valsč. 1947-1950 m.

Viktoras Bružas (po mirties), partizanas, Šiaulių aps. Padubysio valsč. Vilko būrys 1944-1947 m.

Balys Burokas, karys, Utenos aps. Daugailių valsč. 1944 02 16 – 1944 05 15

Stanislovas Butrimas (po mirties), partizanas, Tauragės aps. Vainuto valsč. 1951-1953 m.

Gubertas Cicėnas (po mirties), partizanas, Švenčionių aps. Mielagėnų valsč. 1944-1945 m.

Danutė Česnulaitienė-Šipkienė-Ulbinaitė, ryšininkė, Varėnos aps. ir valsč. 1945-1949 m.

Pranas Čitavičius (po mirties), partizanas, Lazdijų aps. ir valsč. Dainavos apyg. Lakūno būrys 1945 01 – 1945 07

Janina Dambrauskaitė (po mirties), rėmėja, Panevėžio aps. ir valsč. Vyčio apyg. Broniaus Karbočiaus būrys 1952-1953 m.

Antanas Danyla (po mirties), partizanas, Ukmergės aps. Pagirio valsč. Vyčio apyg. 1944-1946 m.

Vanda Domkienė-Bružaitė, ryšininkė, Šiaulių aps. Padubysio valsč. Vilko būrys 1944-1949 m.

Vaclovas Fijalkauskas (po mirties), šaulys, Raseinių aps. Kražių valsč. Neginkluotojo pasipriešinimo dalyvis 1940-1941 m.

Augustinas Flederis, karys, Kauno aps. Seredžiaus valsč. Vietinė rinktinė 310 batalionas 2 kuopa 1944 02 16 – 1944 05 15

(B.d.)

Atsiliepiams apie šiuos kandidatus siųskite adresu: LGGRTC Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija, Gedimino 40, Vilnius. Pasiteirauti tel. (8-5) 2314157.

“Nepaklusniųjų” dėmesiui!

Norime kaupti istorinę medžiagą apie politinių kalinių sukilimus bei slaptų pasipriešinimo organizacijų veiklą kalėjimuose, lageriuose bei tremtyje, todėl dar kartą kreipiamės į buvusius politinius kalinius ir tremtinius – pasipriešinimo akcijų dalyvius, kurie buvo pakartotinai nuteisti kalėjimuose ar lageriuose, nuteisti tremtyje ar kitaip nukentėję:

- už nepaklusnumą ir nesitaikstymą;
 - už sukilimų, pabėgimų organizavimą ir aktyvų dalyvavimą juose;
 - už antisovietinių grupių organizavimą ir aktyvų dalyvavimą jose;
 - už pagrindinės spaudos leidimą ir jos platinimą (įkalinimo ar tremties vietose);
 - už nelegalios informacijos pateikimą;
 - už patriotinių dainų kūrimą, rinkimą ir platinimą.
- Informaciją siųsti adresu: LPKTS Pasipriešinimo istorijos komitetui, Laisvės al. 39, LT-3000 Kaunas.

Aldona JUŠKEVIČIENĖ

Skelbimai

LPKTS narius, kurie turi elektroninį paštą, prašome jo adresą paskelbti “Tremtinyje”.

LPKTS valdyba

Lapkričio 15 d. 14 val. kviečiame į Kauno karininkų ramovę (A.Mickevičiaus g. 19), kur bus pristatyta Leonardo Demikio ir Edmundo Simanaičio knyga “Tebesitėsianti akistata”.

Lapkričio 16 d. (šeštadienį) 11 val. Radviliškio Gražinos vidurinės mokyklos salėje įvyks LPKTS Radviliškio sk. narių susirinkimas. Dalyvaus LPKTS vadovai. Kalbėsime apie artejančius rinkimus.

Koncertuos moksleiviai, vaišinsimės arbata ir atsi-neštais sumuštiniais.

Kviečiame aktyviai dalyvauti.

Lapkričio 21 d. 16 val. LPKTS būstinės salėje (Kaune, Laisvės al. 39, II a.) įvyks Centro, Vilijampolės, Aleksoto ir Panemunės poskyrių konferencija. Dalyvaus kandidatai į Kauno mst. tarybą.

Kviečiame dalyvauti.

LPKTS Kauno sk. taryba

Lapkričio 24 d. Raseinių “Kalno” vidurinėje mokykloje įvyks minėjimas – atminimo lentos gimnazijos mokytojams ir mokiniams, žuvusiems už Lietuvos laisvę, atidengimas. 12 val. – šv. Mišios Raseinių bažnyčioje, po jų 13 val. – eisena į “Kalno” vidurinę mokyklą.

Priimami vardiniai akmenys iš norinčių įamžinti tremtinių, politinių kalinių, Laisvės kovų dalyvių atminimą Klaipėdos memoriale, prie Tautos kančios paminklo, S.Daukanto gatvėje. **LPKTS Klaipėdos sk.,** Liepų g. 3. Tel. (8-46) 493476 arba 410470.

Projektas “Pažinkime Lietuvą ir jos etnines žemes”

Lapkričio 16 d. 9 val. “Sostinė Vilnius”. Apžvalginė ekskursija. Akropolis. Stručių ferma. Kaina - 29 Lt.

Lapkričio 17 d. 13 val. “Per Bajorkiemį” į “Briedžių medžioklę”. Kaina - 17 Lt.

Lapkričio 23 d. 6 val. “Senasis Karaliaučius” (1 diena). Ekskursijos vadovas Karaliaučiaus lietuvių bendruomenės pirm. S. Šamborskis. Kaina - 69 Lt. Pirmiesiems 10-iai turistų – 10 proc. nuolaida.

Būtina registruotis iš anksto **Kaune, Laisvės al. 39, II a., 1 kab., tel. (8-37) 321593, mob. (8-689) 54571.**

Kalėdų Senelis jau rengia siurprizus ir laukia skambučių mob. (8-672) 68718.

Prašytume paremti

1965 m. liepos 15 d. kovoje už tautos laisvę ir nepriklausomybę krito paskutinis Žemaičių apygardos Kardo rinktinės partizanas Pranas Končius-Adomas. Nelygioje kovoje 1952 m. Ažuolijos girioj žuvo Kardo rinktinės vadas Kazimieras Kontrimas-Montė. Aleksas Jonkus-Laimė Pylipas, Mikalojus Klanius-Algis, broliai Skersiai, Katkus bei kiti buvo nukankinti Darbėnų sribynėje. Kardo rinktinėje kovojo ir žuvo apie 700 Kretingos apskrities partizanų.

Žuvusiųjų atminimui Darbėnų miestelyje kraštiečiai pasiryžę pastatyti paminklą. Inicijatyvinę grupę sudaro: Darbėnų seniūnas E.Stalmokas, skulptorius H.Pocevičius, klebonas A.Bladžius. Paminklui reikia lėšų. Be rėmėjų ir geros valios žmonių aukų neapsieisime. **AB Lietuvos žemės ūkio banko Kretingos skyriuje atidaryta sąskaita Nr. 5700807.** Tikime, kad geros valios žmonės mums padės.

Dėl papildomos informacijos kreiptis į: **LPKTS Kretingos sk. pirmininkę V.Žalienę tel. (8-445) 55306; Palangos sk. pirmininką P.Gabrėną tel. (8-236) 53307 arba K.Šimkienę tel. (8-236) 52063; Darbėnų seniūną E.Stalmoką tel. (8-445) 56333, S.Burbą tel. (8-445) 56390, Kartenoje - į J.Vilucką tel. (8-445) 47104.**

Stasys BURBA

Padėka

Išaina žmonės Anapilin... Išaina, bet tas žemiškas atsiskyrimas be galo skaudus. Be gero žodžio ir dėmesio būtų dar sunkiau. Todėl nuoširdžiai dėkojame LLKS prezidiumo pirmininkui dim. kpt. J.Čeponiui, LLKS štabo viršininkui V.Balsiui, LLKS Vyčio apygardos delegacijai (vadas B.Juospaitis), LLKS Didžiosios Kovos apygardos delegacijai (vadas A.Svenčionis), LLKS Algimanto apyg. delegacijai, LKKS Šiaulių skyriaus delegacijai, Lietuvos Sąjūdžio Šiaulių skyriaus delegacijai, kurios laidotuvėse dalyvavo su savo vėliavomis, ir KASP 6-osios rinktinės kariais.

Ypač dėkojame LLKS Prisikėlimo apygardos vadui, LPKTB pirmininkui J.Mociui ir visiems kovų bendražygiams, padėjusiems palydėti į Amžinąją kelionę mūsų brangų tėvelį, Lietuvos partizaną, karį savanorį Juozą Novogruckį.

Dukros su šeimomis ir artimieji

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Rimantas Stanislovas Baranauskas 1939-2002

Gimė Slėpsnių k., Joniškių valsč., Šiaulių aps., pasiturinčio ūkininko šeimoje. 1948 05 22 šeima su 4 mažamečiais vaikais ištrema į Krasnojarsko kr., Sovetsko r., Verch Bazaikos miškų pramonės ūkį, Korbiko gyv. 1958 m. grįžo į Lietuvą. Rimantas vedė, užaugino dukrą ir sūnų.

Palaidotas Joniškių kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną, dukrą, sūnų, jų šeimas bei artimuosius.

LPKTS Joniškių skyrius

Domas Bagaslauskas 1915-2002

Gimė Legiškių k., Panemunėlio valsč., Rokiškio aps., ūkininkų šeimoje. 1936 m. pašauktas į Lietuvos kariuomenę, iki 1938 m. tarnavo I artilerijos pulke, Raitosios žvalgybos būryje. Dalyvavo 1941-ųjų birželio 22-28 d. sukilime, nuo 1944 m. – Kalpoko būrio partizanas. 1947 m. suimtas, nuteistas 10 m. kalėjimo ir 5 m. beteisų. Kalėjo Norilsko lageryje. Grįžęs apsigyveno Juodupėje, Rokiškio r. Jam suteiktas I laipsnio kario savanorio vardas.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną Janiną, artimuosius.

LPKTS Rokiškio skyrius

Antanas Razulis 1940-2002

Gimė Draumėnų k., Pakruojo r., vidutinio ūkininko šeimoje. Prasidėjęs rezistenciniam pasipriešinimui į jų sodybą dažnai užsukdavo Žaliosios rinkt. partizanai. Už tai šeima (Antanui tebuvo 7 m.) ištrema į Krasnojarsko kr., Bagradskij r., Krasnokamensko gyv. Būdamas 17 m. grįžo į Lietuvą. Apsistojo Radviliškio r., Arimaičių k., pas tetą. 1967 m. pradėjo dirbti Pakruojo dujų kontoroje viršininku. 1969 m. vedė. Vėliau dirbo ryšių mazge, Pakruojo RSO, Gelžbetoninių konstrukcijų gamykloje. Už gerą darbą buvo apdovanotas garbės raštais. Užaugino 2 dukras.

Nuoširdžiai užjaučiame šeimą ir artimuosius.

LPKTS Pakruojo skyrius

Vanda Eugenija Ramanauskienė 1918-2002

Gimė Panevėžio aps., Smilgių valsč., Davongalio k., ūkininko šeimoje. 1949 m. drauge su vyru, 3 mėn. dukrele, senais tėvais ir 2 dukterėčiomis ištrema į Irkutsko sr., Tuluną. Iš ten šeima antrą kartą ištrema į Tuluno r., Petrovsko k. 1958 m. grįžo į Lietuvą, apsigyveno vyro tėviškėje – Dapšionių k., Radviliškio r. Išaugino 4 dukras. Drauge su vyru ilgus dešimtmečius tarnavo Dapšionių bažnyčiai.

Palaidota Dapšionių kapinėse.

Tebūna Jai lengva Tėvynės žemelė!

LPKTS Radviliškio skyrius

Juozas Žulpa 1921-2002

Gimė Troškučių k., Mažeikių aps. Darbščioje ūkininkų šeimoje augo 7 sūnūs ir 4 dukterys. Juozas partizanavo. Motina su vaikais ištrema į Irkutsko sr., o vyresnieji vaikai pateko į lagerius. Juozas 1948 m. MGB suimtas, nuteistas 10 m. lagerių. Kalėjo Karagandoje. Išleistas į laisvę 1958 m. atvyko pas motiną į Taiseto r., Suetichos gyv. 1959 m. apsigyveno Latvijoje, dirbo melioratoriumi. Į Lietuvą grįžo tik prasidėjus Atgimimui.

Užjaučiame šeimą ir gimines.

LPKS Mažeikių skyrius